

N „colloquium economicum-turistisch“ dediché ai ladins y al'Europa

I ladins á podü cunté de súa storia, súa cultura, so lingaz, súa scora, i media, la politica. Gran atenziun da pert dl publich y dles autoritès. Premiazion de Hubert Dalponte. La domènia: mëssa cun le Cor de dljia da La Val y cianties ladines tla dljia evangelica dla Trinité

La presidenta dla Union Generela di Ladins dla Dolomites Milva Mussner á porté le salut ladín.

Atualité - Al vègn dît che zënza Theo Waigel n'èsson nia l'Euro, y zënza Otmar Issing no l'Euro no la BZE (Banca Zentralla Europeica). Chisc dui architèc dla monèda unica europeica é gnûs a Neudrossenfeld ai Dis d'Europa por cunté de co che monèda y banca europeica é nasciûdes, y ci fai che al é gnû fat por tru. Cun val' anedot á Theo Waigel ince salpû da divertì le salf plègn de jënt, da ester plü amical co politich.

Le salut dla pres. Milva Mussner

I ladins á saludé dlungia

a l'organisaziun, la FEK, y le Comùn de Neudrossenfeld, les personalitès rovides a chësc congres d'Europa. Milva Mussner s'á desmostré entusiasta dla ocaziun y chance che i é gnûda pitada ai ladins, y s'á congratulé cun le Cav. Hubert Dalponte por l'onoranza. La gran seriosité y ofizialité dl evënt s'á n pû smorjelé sò, canche Theo Waigel á dît da passé bele da tröc agn súa vacanza te Gherdëna, y le manajadú dla FEK Peter Verbata á cunté da conëscë Corvara y ince n pû de ladín da jonn insö.

I referac di ladins por l'Europa

Na desëna de espertes y esperc de tematiche importantes di ladins á ciafé súa lèrch da porté dant la situaziun y ince val' critica y vijün. Referèntes y referènc á salpû da informé n publich che ne conëscio nia tan avisa i ladins, súa storia y sù posé de vita. Chësta pert teorica é gnûda alisirada n pû d'ales caricatures de Manuel Riz, d'ales usc dles „De Trëi“ de Gherdëna, dala presentaziun teatral-literara de Rut Bernardi y dala böhmische de Gherdëna.

Laureat Cav. Hubert Dalponte

Al é na onoranza de format europeich, che i fej onur ai badioc y a duc i ladins. La porsona y figöra Hubert Dalponte stá ince por le svilüp y progres dl turism alpin, te dotes sùes facëttes danter industrialisaziun, ecologia, tradiziun y cultura (dal lingaz ala spëisa, d'ales uniuns ala dljia). La laudatio por onoré le ciavaliere Hubert Dalponte á orü surantó a

Neudrossenfeld le manajadú dla FEK personalmënter, Peter Verbata.

Les perts plü significatives dla laudatio

«Chësta onoranza ti vègn surandada por le pröm iade a na regiun - Ladinia - che n'è gnanca 'regiun' - desche n giornalista á scrit a na moda n pû incompra dan da püch. Al n'è nia n Stat tl sèns dl dèrt di popui, á indere tl sèns dl regionalism europeich n status alt. Le premié da incö Cav. Hubert Dalponte nasciü dl 1946 y chersciü sò a Corvara (paisc ladín), ti é resté fedel cina aldedaincö a so paic y súa jënt. So ingajamënt zivil é sté bun da desmostré te 25 agn tla funziun da politich de comun. Cun responsabilité, sostègn sozjal, toleranza y ambiziuns dejenales por costruì comunité, y na capazité de team amarsciada l'á condüt pormeiz a funziuns numeroses, che é gnûdes en gran pert desirades tl volontariat, desche por ejèmpl la presidënza dl Comitè de Copa dl Monn Ski World Cup Alta Badia (sté por 17 agn te sùes mans). Lapró é sté assessor por turism, artejanat y sport, rapresentant y aconsiadú por l'Alta Badia tla Lia dl turism de Südtirol. L'impègn spés de nosc laureat, sùes cualitès dirigenziales y so raport da orëibun cun mituns, che al á bele podü mostré sò desco maester di schi diplomé plü jonn dla Talia dl 1966, caraterisèia cina al dedaincö súa vita cun cör y ciorvel. Por cunté sò adeguatamënter duc i miric che le laureat s'á fat cina sègn te súa vita y ativité messasson arlungé de plü dis le colloquium a Neudrossenfeld de chësc ann - ci che ne vâ nia sauri. Porchël ciafeste incö nia ma desco onoranza dla FEK la

N salf plègn de jënt por le Colloquium europeich che á salpû da cunté cotan di ladins, de sòes desides fora por la storia y dla situaziun critica te deplü aspec aldedaincö.

Medaia d'Europa dl Imparadú Carl IV, che nes á lié adöm nos duc bele tl 13-èim secul, mo ince n pice monument de pera tl urt dles scultöres de Neudrossenfeld, che tû nus y pronus pó odèi tl dagní. Les dèrtes definiziuns por te descri é ‚sarègn, ambiziun, bun ascutadú, dagnora interessé a n ecuiliber d'intertesc, aiutant zënza ester mure, da humor, mai autoritar mo demostratif ti argomènc, comprensiv, moderat, contènt, pazientus, da bona man y n conescènt dles porsones‘.

L'ingajamënt particular por sù ladins, por le renforz dla funziun da punt europeich, che Hubert Dalponte trasmètt tres dotes les generaziuns, é le superamënt di confins mentai negatifs presènc te val' aministradus politics de súa patria, ci che é n gran

impedimënt por n miù svilüp dla Regiun. Scebègn che al é gnû fat cotan de pìstes di schi y implanc portamunt, é chësta regiun romagnûda te súa naturalité. Ince le Consorzi Turistich Alta Badia porta tres ciamó la firma de Hubert Dalponte: él é sté por 16 agn president dl'Assoziaziun Turistica Corvara/Calfosch. So ingajamënt enorm ti seturs desvalis, che ti costa tröpes energies, ál metü da porsona privata la familia te na posiziun dancá - cun trëi mituns y dui nus - che vèiga te él dlungia a d'ater i valurs cristiagn, l'umanité, na convivènza armonica y la sinzirité. Hubert Dalponte é inultima ince por chësc n ejèmpl por l'assoziaziun y la colaboraziun te ativitès, lies, inciaries politiches - sura les dificoltés y i confins fora. > (Iaco rigo)